

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/354/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1511219923
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1511219923.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: B. O. X., X..H..E., so sídlom: Ú.Í. X, W., IČO: XX XXX XXX, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Údernická ul. č. 5, Bratislava, proti odporcovi: N. H., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Lietavská 11, 851 06 Bratislava, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: N. na E. E. X. M., IČO: XX XXX XXX, Q. J.. Č.. XX, F., zast. advokátom: JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie istiny 656,44 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 13. júna 2012, č.k.: 11C 11/2012-50, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi **p o t v r d z u j e**.

Vedľajší účastník je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania navrhovateľovi vo výške 34,06 EUR na účet právneho zástupcu navrhovateľa do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie, odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok vo výške 32,37 EUR, prostredníctvom Daňového úradu W.. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 96 O.s.p. a tým, že navrhovateľ vzal návrh pred začatím konania späť a žiadal konanie zastaviť. O náhrade trov konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 146 ods. 2 O.s.p., pričom uviedol, že procesnú zodpovednosť za zastavenie konania nesie navrhovateľ. Odporkyni, ktorá by mala právo na náhradu trov konania, žiadne trovy v tomto konaní nevznikli, a preto jej ich náhradu nepriznal. Pokiaľ išlo o trovy vedľajšieho účastníka, ktorý si ich náhradu uplatnil, tomuto súd ich náhradu nepriznal. Uviedol, že keďže z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob vyporiadania vzťahu medzi účastníkmi a vedľajším účastníkom, ktorý vstúpil z vlastnej iniciatívy do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. a za stavu, keď vedľajší účastník nepreukázal trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva odporcu, s prihliadnutím na výsledok sporu, tak vedľajšiemu účastníkovi ich náhradu nepriznal. Poukázal na § 140 ods. 1 O.s.p. O vrátení kráteného súdneho poplatku súd prvého stupňa rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, keď uviedol, že aj keď okresný súd v odôvodnení konštatuje, že o náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p., nie je jasné, či chcel rozhodnúť podľa prvej alebo druhej vety citovaného zákonného ustanovenia, keďže § 146 ods. 2 O.s.p. obsahuje 2 skutkové podstaty. Poukázal na to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v odseku 7 nekorešponduje s konštatovaním v odseku 6, keď okresný súd konštatuje, že rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a neorganicky poukázal na § 140 O.s.p., ktorým však nijako nerieši náhradu trov konania. Uviedol, že dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania nemôže byť ani konštatovanie súdu, že do konania vstúpil z vlastnej iniciatívy podľa § 93 ods. 2 O.s.p. Podľa jeho názoru by ich za toto

nemal súd trestať. Predložil uznesenia Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Košiciach, kde bolo rozhodované o náhrade trov vedľajšiemu účastníkovi. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka zmenil tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania a odvolacieho konania v celkovej výške 93,- EUR.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, nakoľko má za to, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Poukázal na to, že v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Uviedol, že z aktívnej činnosti združenia je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov svojho klienta, avšak v danom prípade navrhovateľ konštatoval, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa v rámci súdneho konania. Skutočnosť, že združenie bez právneho zastúpenia vystupuje na strane žalobcu spolu s občanmi Slovenskej republiky vo viacerých sporoch na ochranu spotrebiteľov, prípadne občanov Slovenskej republiky v týchto sporoch samo zastupuje, potvrdzuje, že zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom spore je nehospodárne. Navrhovateľ zastával názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť by mal súd prihladať a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Podľa názoru navrhovateľa vyjadrenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v konaní sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach (len vpisovanie do kontextu) a opätovne zdôraznil, že takéto úkony má prioritne vykonávať vedľajší účastník. Uviedol, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou trov konania poukázal na ustanovenie § 137 O.s.p., avšak podľa navrhovateľa združenie vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý odporcu v konaní nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno pri zdôvodňovaní oprávnenosti nároku na náhradu trov konania argumentovať vyššie uvedeným ustanovením, nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Zastával názor, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Podľa navrhovateľa konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť súd správne prihladol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania preskúmal a v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 34,06 EUR s DPH pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 24,90 EUR s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu 9,16 EUR s DPH.

Odvolací súd prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa na základe poznámky 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeníach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O.s.p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p., má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z čoho možno vyvodiť, že aj vedľajší účastník, rovnako ako hlavný účastník konania, má právo na právnu pomoc pred súdmi (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a teda má právo i na náhradu trov právneho zastúpenia (§ 137 ods. 1 O.s.p.). Vedľajšiemu účastníkovi rovnako môže súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia len vtedy, ak boli vynaložené v súvislosti s daným konaním a účelne.

Náhradu trov konania v prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, upravujú ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ a § 146 ods. 2 O.s.p..

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku nemá žiaden z účastníkov, ak konanie bolo zastavené. Pokiaľ však niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, postupuje sa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., ktorá predpokladá zodpovednosť za zavinenie toho účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Preto, ak navrhovateľ vezme návrh späť v zásade platí, že zastavenie konania zaviniť a je preto povinný hradiť trovy konania odporcovi. Z tejto zásady je stanovená výnimka § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. podľa ktorej, ak dôvodne podaný návrh bol vzatý späť pre správanie odporcu, je tento povinný hradiť trovy konania. Dôvodnosť podania návrhu sa i v tomto prípade posudzuje procesne, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku správania sa odporcu k nároku navrhovateľa.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal zaplata 656,44 Eur s príslušenstvom na základe zmluvy k úverovému účtu uzatvorenej dňa 03.05.2002 na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 08.12.2006 uzavretej s postupcom - Všeobecnou úverovou bankou, a.s.. Vedľajší účastník vstúpil do konania podaním doručeným súdu 30.01.2012, ktorým požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh. Navrhovateľ podaním z 31.05.2012 vzal návrh v celom rozsahu návrh späť bez uvedenia dôvodu, na základe čoho súd prvého stupňa dňa 13.06.2012 uznesením č.k. 11C 11/2012-50 konanie vo veci zastavil.

Súd prvého stupňa v danej veci späťvzatie návrhu pri rozhodovaní o náhrade trov konania hodnotil z hľadiska stanoveného § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a podľa odvolacieho súdu dospel k správne mu záveru, že navrhovateľ zaviniť zastavenie konania a je preto povinný nahradiť jeho účelne vynaložené trovy. V danom prípade bolo potom potrebné skúmať, či trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, resp. či vôbec boli vynaložené. Z obsahu spisu, ako aj samotného odvolania vyplýva, že vedľajší účastník si uplatnil trovy konania, ktoré pozostávali z odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. V tomto konaní nie je možné považovať trovy vynaložené vedľajším účastníkom, presnejšie, vyčíslené vedľajším účastníkom za účelné, lebo tieto trovy neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom odporcu, respektíve vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

V prejednávanej veci v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania nedošlo ani k vysloveniu procesného postoja odporkyne, ale ani vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky a v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia treba možno považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej.

Z uvedeného vyplýva že odporkyňa nielen ako spotrebiteľka nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, nakoľko o prebiehajúcom konaní nemá žiadnu vedomosť a teda nemá vedomosť ani o tom, že v konaní na jej strane vedľajší účastník vystupuje. Zároveň je nutné poukázať na skutočnosť, že cieľom N. je kolektívna ochrana spotrebiteľa, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka, čo znamená, že samotné N. bolo vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, pričom samotné ustanovenie stanov N. (§ 9) konštatuje, že výdavkami N. sú výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na správu združenia. Z uvedeného teda vyplýva, že samotné združenie je spôsobilé a schopné chrániť záujmy spotrebiteľa, pričom odvolací súd uznáva argumentáciu vedľajšieho účastníka v odvolaní v tom, že má právo zvoliť si pri účasti v konaní právneho zástupcu, avšak odvolací súd takto vynaložené finančné prostriedky nepovažoval za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Zákonné ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkovi, ktorý inak mal právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospel k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Vyjadruje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok (a všeobecnej zásady ohľadne náhrady trov konania, vyjadrenej v § 142 ods. 1 O.s.p.). Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. V prípade tohto zákonného ustanovenia ide predovšetkým o to, aby sa rozhodnutie o náhrade trov nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a neodporovalo dobrým mravom. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli jednoznačne splnené obe podmienky, t. j. dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti posudzovanej veci v zmysle vyššie uvedeného výkladu zákonného ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zavinil zastavenie konania a preto odporkyňa vzniklo právo na ich náhradu. Odporkyňa však, ako už odvolací súd uviedol vyššie, v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom

neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporkyni žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol v konaní úspešný a uplatnil si právo na náhradu trov konania priznal odmenu za 1 úkon právnej služby - odvolanie á 24,90 EUR s DPH (1/2 úkonu právnej služby za podané odvolanie), 1 x 9,16 EUR s DPH režijný paušál, spolu v sume 34,06 EUR s DPH.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.